نگاه

گام بعدی پس از رأی سنا

اردشیر زارعی‌قنواتی

● با حمایت ۴۲ سناتور دموکرات و مستقل، از موضع رئیس‌جمهوری آمریکا در مورد توافق هسته‌ای با ایران، اوباما به یک پیروزی تاریخی دست یافت که در هفته‌های اخیر تصور آن برای اکثریت جمهوری‌خواه کنگره غیرقابل پیش‌بینی بود. هرچند که طبق قانون هنوز جمهوری‌خواهان شانس این را دارند که در چند روز باقی‌مانده تا ۱۷ سپتامبر (موعد پایان رسیدگی به توافق‌نامه هسته‌ای) بار دیگر طرح کفایت بحث و امکان به‌رأی‌گذاشتن قطع‌نامه را دنبال کنند اما به دلیل تثبیت رأی ۴۲ سناتور در پشت‌سر اوباما، بدون تردید هرگونه تلاش دوباره، وقت‌تلف‌کردن است. ناکامی سناتورهای مخالف اوباما اما مانع از این نشد تا در مجلس نمایندگان این کشور جناح جمهوری‌خواه با همراهی چند نماینده شورشی دموکرات طرح‌های به‌اصطلاح بازدارنده و اخلالگرانه در قبال سیاست‌های اجرائی اوباما را دنبال نکنند. مخالفان در مجلس نمایندگان با یک رویکرد متفاوت و ایذایی ابتدا رأی‌گیری برای تأیید توافق هسته‌ای را دنبال کردند که با ۱۶۲ رأی موافق در مقابل ۲۶۹ رأی مخالف درواقع پذیرش توافق‌نامه در مجلس نمایندگان را رد کردند. در گام بعدی آنان قطع‌نامه محدودکردن اختیارات ریاست‌جمهوری برای لغو تحریم‌ها علیه ایران را به صحن مجلس بردند که با رأی موافق ۲۴۷ در مقابل مخالفت ۱۸۶ رأی به تصویب رسید. البته چندساعت قبل از این طرح‌های دوگانه مجلس نمایندگان، آنان یک مصوبه درخصوص تخلف قانونی اوباما نسبت به عدم ارائه جزئیات توافق‌نامه را تأیید کرده بودند تا در چندساعت میزان خشم خود را نسبت به رویکرد رئیس‌جمهوری نشان دهند. بااین‌همه آنچه در کنگره آمریکا اتفاق افتاد، بدون تردید یک پیروزی تاریخی برای باراک اوباما بود و یک شکست بزرگ برای جمهوری‌خواهان. لابی قدرتمند ایپک و همچنین یک رسوایی سیاسی برای «بنیامین نتانیاهو»، نخست‌وزیر اسرائیل، تلقی می‌شود که تمام قدرت خود را متمرکز بر این مبارزه کرده بودند. اما بدون شک این پایان کار و ختم کارزار بین اوباما و مخالفان جمهوری‌خواه نخواهد بود و به شیوه‌های مختلف با توجه به میزان اختیارات هرکدام از طرفین در هفته‌ها و ماه‌های آینده به‌خصوص در مورد روند اجرائی توافق‌نامه هسته‌ای، این کشاکش سیاسی همچنان ادامه پیدا می‌کند.

ادامه در صفحه ۱۹

دبیر شورای‌عالی امنیت ملی و برخی نمایندگان مطرح کردند

هشدار نسبت به برخورد انتخاباتی با «برجام»

شرق: کمیسیون ویژه برجام و ماجراهایش تمامی ندارد. ترکیب این کمیسیون در آغاز تشکیل، حاکی از این بود که نگاه خاصی در آن حاکم خواهد بود. حال برخی نمایندگان مجلس به ترکیب و عملکرد و نگاه کمیسیون برجام انتقاد دارند و آنان را از برخورد جناحی و سیاسی با برجام برحذر می‌دارند. حتی دبیر شورای‌عالی امنیت ملی هم به این موضوع واکنش نشان داده است. رفت‌وآمد میهمانان خوانده و ناخوانده به این کمیسیون و سخنانی که بر زبان می‌رانند افکار عمومی را به خود مشغول کرده است. حضور اعضای تیم فعلی مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران به‌عنوان مهمانان اصلی و ضروری در این کمیسیون هم حتی حاشیه‌ساز بود. نوع مواجهه با سیدعباس عراقچی و همراهانش انتقادات بسیاری برانگیخت. تاجایی‌که عباسعلی منصوری‌آرانی، نماینده مردم آران و بیدگل در مجلس گفته بود: «متأسفانه برخی از نمایندگان نسبت به بعضی میهمانان با احترام و نسبت به گروهی دیگر با تندی و بی‌احترامی برخورد می‌کنند اما مردم به‌خوبی متوجه انگیزه‌های برخورد دوگانه این نمایندگان می‌شوند». اشاره آرانی به حضور افرادی مانند سعید جلیلی و فریدون عباسی بود که اکنون هیچ مسئولیتی در قبال پرونده هسته‌ای ایران ندارند. سعید جلیلی در تمام سال‌هایی که مسئول پرونده هسته‌ای ایران بود نه خود را مجاب به پاسخ‌گویی به مجلس می‌دانست و نه اساسا مجلس دغدغه‌ای برای سؤال از او داشت. آرانی درهمین‌رابطه به خبرگزاری ایلنا گفته بود: «هم‌اکنون تیم مذاکره‌کننده کتابچه‌ای را به‌عنوان «برجام» در اختیار کمیسیون گذاشته و سؤال اینجاست که نتیجه شش سال فعالیت‌های تیم آقای جلیلی کجاست؟!». بااین‌حال جلیلی و عباسی به کمیسیون ویژه رفتند و هرآنچه خواستند بیان کردند. البته سخنان این دو نفر با واکنش جدی رئیس سازمان انرژی اتمی مواجه شد.

صالحی چه گفته بود؟

پس از اینکه جلیلی و عباسی به طرح دیدگاه‌های خود در کمیسیون ویژه برجام پرداختند و ادعاهایی درباره برجام و نقش خود در گذشته مطرح کردند، علی‌اکبر صالحی در کمیسیون حاضر شد و به این ادعاها واکنش نشان داد. رئیس سازمان انرژی اتمی گفته بود: «این حالت ایده‌آل بود که غنی‌سازی ۲۰ درصد بود، آب سنگین اراک بود، آنها هم می‌آمدند از ما عذرخواهی می‌کردند و تحریم‌ها را هم برمی‌داشتند. اگر شما می‌توانید بیایید مذاکره کنید. می‌گویند حق غنی‌سازی و فلان و فلان را ما گرفتیم، خب اگر این‌طور است، سند را امضا هم می‌کردید دیگر و کار را تمام می‌کردید». شاید نقطه اوج سخنان صالحی آنجایی بود که نسبت به قربانی‌شدن مردم ایران برای اثبات شجاعت دیگران هشدار داد و گفت: «ممکن است فردا شجاعی پیدا شود که برود قلب رآکتور اراک را سرجایش بگذارد و با زن و بچه‌اش برود آنجا زندگی کند، آخر که چی؟ مگر شجاعت به این مسائل است، می‌خواهند ۸۰ میلیون نفر را به دلیل اینکه بگویند شجاع هستند، به خطر بیندازند. مسائل ایمنی در هسته‌ای با ایمنی در ایران‌خودرو فرق دارد؛ اگر در ایران‌خودرو اتفاقی بیفتد همان شعاع خود را تحت تأثیر قرار می‌دهد. شما اتفاق‌هایی مثل چرنوبیل را دیده‌اید... آقای عباسی را به خدا واگذار می‌کنم، اصلا ایشان شهیدپرور، فاتح خرمشهر و چیزای دیگر هستند و ما...».

نگاه جناحی به برجام بزرگ‌ترین آفت ضدانسجام ملی

با ادامه رویکرد کمیسیون ویژه به بررسی برجام و نوع مواجهه با میهمانان، علی شمخانی، دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، با بیان اینکه نگاه جناحی به برجام به هر شکلش، چه بخواهد به عنوان ابزاری در خدمت جناح خاصی قرار گیرد و چه بخواهد به عنوان ابزاری در جهت حذف جناح خاصی قرار گیرد، بزرگ‌ترین آفت ضدانسجام ملی است. علی شمخانی عصر دیروز در حاشیه مراسم ترحیم برادر وزیر کشور در جمع خبرنگاران این مطلب را در پاسخ به پرسش خبرنگاری بیان کرد که نظرش را درباره سخنان رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس مبنی بر ضرورت انتخاباتی‌نشدن بررسی برجام جویا شده بود. او گفت: «این موضوع بزرگ‌ترین آفت ضدانسجام ملی است که باید همه از آن دوری کنیم». از سویی دیگر نوذر شفیعی، عضو کمیسیون ویژه برجام، با اشاره به اینکه دیدگاه کلی مجلس به برجام مثبت است، گفت: «به اعتقاد بنده حتی در صورت منفی‌بودن نظر کمیسیون ویژه برجام، تصمیم نهایی برعهده شورای‌عالی امنیت ملی است». نوذر شفیعی در گفت‌وگو با «خانه ملت» درباره علت حضور اعضای سابق تیم مذاکره‌کننده در جلسات کمیسیون ویژه برجام، گفت: «در مجلس پیش‌بینی نشده است که به برجام رأی منفی داده شود و قرار است برجام را بررسی کنیم و به اعتقاد بنده تصمیم نهایی بر عهده شورای‌عالی امنیت ملی است».

کمیسیون ویژه برجام ابزار تبلیغات انتخاباتی نشود

نوع کنش کمیسیون ویژه برجام، منتقدان دیگری از داخل مجلس هم داشت؛ رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه بحث هسته‌ای مربوط به مسائل امنیت ملی است، گفت: «نباید بگذاریم کمیسیون ویژه به ابزاری برای تبلیغات انتخاباتی تبدیل شود». کاظم جلالی در پاسخ به اینکه رویکرد جناحی برخی از نمایندگان حاضر در جلسات کمیسیون ویژه برجام چه تأثیری در روند بررسی خواهد گذاشت، گفت: «به نظر می‌رسد نباید بگذاریم کمیسیون ویژه به ابزاری برای تبلیغات انتخاباتی تبدیل شود، چراکه رهبری نیز تأکید فرمودند در بحث هسته‌ای از دوقطبی‌شدن جامعه جلوگیری کنیم». جلالی مأموریت کمیسیون ویژه را بیش از ارائه گزارش ندانسته و گفت: «وظیفه اصلی کمیسیون برجام که از سوی مجلس به آن محول شده، ارائه گزارش درباره برجام و تقدیم آن به صحن علنی مجلس است، بنابراین اعضای این کمیسیون باید صرفا به بررسی متن برجام بپردازند و پس از بررسی متن، بدون نقب‌زدن به گذشته، گزارش خود را تقدیم مجلس کنند». جلالی خاطرنشان کرد: «باید مراقب باشیم مبادا مسئله مهمی مانند برجام تبدیل به وسیله‌ای برای تبلیغات انتخاباتی و محل اختلاف جریان‌های سیاسی قرار گیرد، زیرا اشتباه است اگر برجام را در فضای انتخابات مطرح کنیم. ما در ایران اسلامی باید مراقب باشیم که اسیر این بازی سیاسی نشویم و از برجام در تبلیغات انتخاباتی استفاده نکنیم».

اینکه کمیسیون برجام سیاسی و جناحی برخورد می‌کند، سبک و بی‌پایه است

البته دیگرانی هم بودند که از رویکرد کمیسیون برجام دفاع کردند. احمد توکلی، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی گفت: «این حرف‌ها که کمیسیون برجام سیاسی و جناحی برخورد می‌کند، سبک و بی‌پایه است؛ هر چقدر حسن و قبح برجام آشکارتر شود، قدرت مانور دولت بیشتر خواهد شد. به گزارش خبرگزاری مهر، احمد توکلی عصر دیروز در جمع خبرنگاران با اشاره به توافق هسته‌ای ایران و غرب و بررسی آن در کمیسیون ویژه برجام اظهار کرد: همه صاحب‌نظران در زمینه توافق هسته‌ای باید اظهارنظر کنند؛ چراکه اتفاق بزرگی رخ داده است، آقای جلیلی (مذاکره‌کننده سابق هسته‌ای) هم یکی از صاحب‌نظران است».

یک بام و دو هوای بهارستان

حضور جلیلی در مجلس و سخنرانی در روزهایی که هیچ مسئولیتی ندارد آن‌قدر ابهام‌برانگیز بوده که حتی سخنان او را در رده بعدی اهمیت قرار دهد. جلیلی شش سال مسئول مذاکرات هسته‌ای بود و هرگز در هیچ مقطعی نه به مجلس و نه به مردم توضیحی درباره روند مذاکرات هسته‌ای نداده بود. غلامرضا تاجگردون در همین رابطه به خبرگزاری ایسنا گفته بود: «اینکه ما از آقای جلیلی اطلاعات بگیریم اشکالی ندارد و دست ما هم بسته نیست. برخی دوستان هم مکرر می‌گفتند که آقای جلیلی حرف‌هایی دارند که باید بزنند، اما یکی از سؤالات جدی از ایشان این بود که چرا در زمانی که خودتان مذاکرات را هدایت می‌کردید یک بار هم به مجلس نیامدید گزارش بدهید». باید دید کمیسیون برجام چه سرانجامی می‌یابد و روند دعوت میهمانان به این کمیسیون به چه سمت‌وسویی می‌رود. حتی در روزهای اخیر صحبت از حضور روحانی و احمدی‌نژاد به این کمیسیون هم بود که البته به‌سرعت تکذیب شد. اما نتیجه هر چه باشد، نوع کنش کمیسیون برجام نتوانسته ابهامات تناقض مجلس درباره پرونده هسته‌ای در گذشته و حال را توجیه کند.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● ۱۰ سال پیش که از گردنه حیران عبور کردم، مشاهده کردم ویلاهایی که ساخته شده باعث تخریب منابع طبیعی شده است. تعجب من به این دلیل است که چه کسی مجوز ساخت این ویلاها را می‌دهد؟ آب و برق و گاز آن را چگونه تأمین می‌کنند؟ بعد از ۱۰ سال به این فکر افتادند که گردنه حیران تخریب شده است. چرا زمانی که شروع به ساخت‌وساز می‌کنند کسی سراغ آنها نمی‌رود؟

محمدتقی محبعلی از تهران

● **ترافیک عذاب‌آور بزرگراه شهید همت:** بزرگراه شهید همت، به‌ویژه صبح‌ها و عصرها ترافیک سنگینی دارد. با اینکه طرح زوج و فرد برای عبور خودروها اعلام شده، ولی ترافیک همچنان عذاب‌آور است. از این‌رو ضرورت دارد مسئولان سازمان ترافیک شهرداری و راهنمایی و رانندگی برای رفع معضل ترافیک و روان‌سازی آن چاره‌ای اساسی بیندیشند.

علی از تهران

● **گلایه از افزایش هزینه دادرسی:** دادگاه خانواده هزینه دادرسی را ۲۱ هزار تومان افزایش داده و برای مشاوره هم ۳۰ هزار تومان از زوجین دریافت می‌شود. پرداخت چنین مبلغی توسط مراجعه‌کنندگان عادلانه نیست و نیاز به رسیدگی دارد.

یک مخاطب

● **نمایشگاه موتورسیکلت:** پیاده‌روهای خیابان ۱۷ شهریور حدفاصل پل‌آهنگ- دروازه دولاب به نمایشگاه موتورسیکلت تبدیل شده و این مسئله سبب گلایه رهگذران از فروشندگان موتورسیکلت شده است. چرا مسئولان شهرداری و راهنمایی و رانندگی به این‌گونه تخلف‌ها رسیدگی نمی‌کنند؟

ناصر عرب‌یارمحمدی از تهران

● **ضعف‌های مدیریتی:** متأسفانه در برخی سازمان‌ها، ضعف‌های مدیریتی باعث نارضایتی ارباب رجوع یا کارکنان می‌شود. بهتر نیست مدیران و رؤسایی که سالیان متمادی در برخی ارگان‌ها، جا خوش کرده‌اند، جایشان را به جوانان تحصیل‌کرده و بی‌کار بدهند؟

رحمتی از تهران

● از وزیر آموزش‌وپرورش انتظار داریم اضافه‌کاری سال گذشته را واریز کنند. سال‌های گذشته قبل از شهریور تسویه‌حساب می‌شد.
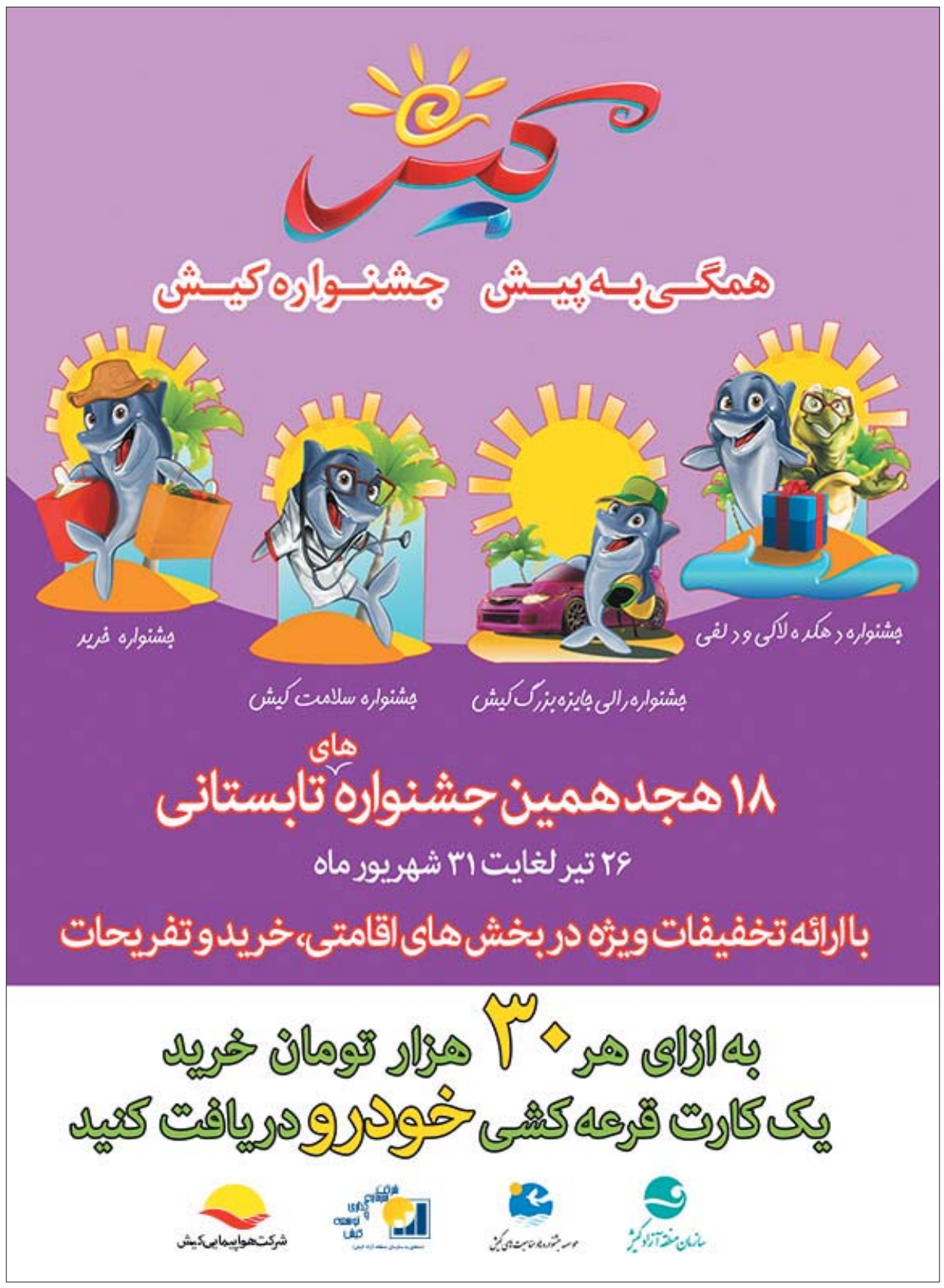
فرهنگی از بلوچستان